

महाराष्ट्र शासन

महसूल व वन, आपत्ती व्यवस्थापन, मदत व पुनर्वसन विभाग,

मंत्रालय, मुंबई-४०००३२.

क्रमांक: डीएमयु/२०२०/प्र. क्र.९२/डीआयएसएम-१, दिनांक ४ एप्रिल, २०२१

आदेश

संदर्भ:

१. साथरोग अधिनियम, १८९७.

२. आपत्ती व्यवस्थापन अधिनियम, २००५.

३. महसूल व वन, आपत्ती व्यवस्थापन, मदत व पुनर्वसन विभाग आदेश क्रमांक. डीएमयु-२०२०/सी.आर.९२/डीएमयु-१, दिनांक २ मे, २०२०, ३ मे, २०२०, ५ मे, २०२०, ११ मे, २०२०, १५ मे, २०२०, १७ मे, २०२०, १९ मे, २०२०, २१ मे, २०२०, ३१ मे, २०२०, ४ जून, २०२०, २५ जून, २०२०, २९ जून, २०२०, ६ जुलै, २०२०, ७ जुलै, २०२०, २९ जुलै, २०२०, ४ ऑगस्ट, २०२०, १९ ऑगस्ट, २०२०, ३१ ऑगस्ट, २०२०, ३० सप्टेंबर, २०२० व १४ ऑक्टोबर, २०२०, २३ ऑक्टोबर, २०२०, २९ ऑक्टोबर, २०२०, ३ नोव्हेंबर, २०२०, १४ नोव्हेंबर, २०२०, २३ नोव्हेंबर, २०२०, २७ नोव्हेंबर, २०२०, २७ नोव्हेंबर, २०२०, २१ डिसेंबर, २०२०, २४ डिसेंबर, २०२०, २९ डिसेंबर, २०२०, १४ जानेवारी, २०२१, १९ जानेवारी, २०२१, २९ जानेवारी, २०२१, २४ फेब्रुवारी, २०२१, १५ मार्च, २०२१ आणि २७ मार्च, २०२१.

४) गृह मंत्रालय (एमएचए) आदेश क्रमांक.४०-३/२०२०-पीएम-१(ए), दिनांक १ मे, २०२०, ११ मे, २०२०, १७ मे, २०२०, २० मे २०२०, ३० मे २०२०, २९ जून, २०२०, २९ जुलै, २०२०, २९ ऑगस्ट, २०२०, ३० सप्टेंबर, २०२० व २७ ऑक्टोबर, २०२०, २५ नोव्हेंबर, २०२०, २८ डिसेंबर, २०२०, २७ जानेवारी, २०२१ आणि २३ फेब्रुवारी, २०२१.

ज्याअर्थी, आपत्ती व्यवस्थापन अधिनियम, २००५ याअन्वये प्रदान केलेल्या अधिकारांचा वापर करून, खाली सही करणार, अध्यक्ष, राज्य कार्यकारी समिती यांनी, आपल्या क्षमतेत, राज्यातील कोविड-१९ साथरोगाचे परिरोधन (प्रतिबंध) करण्याकरिता, दिनांक ३० सप्टेंबर, २०२० व १४ ऑक्टोबर, २०२० च्या आदेशाद्वारे (दिनांक २९ ऑक्टोबर, २०२०, २७

नोव्हेंबर, २०२०, २९ डिसेंबर, २०२० व २९ जानेवारी, २०२१ आणि २४ फेब्रुवारी, २०२१, १५ मार्च, २०२१, १७ मार्च, २०२१ व २७ मार्च, २०२१ च्या आदेशांद्वारे वाढविलेला) असलेला कालावधी, ३० एप्रिल, २०२१ पर्यंत वाढविण्यासाठी आदेश काढलेला आहे आणि वर नमूद केलेल्या आदेशांन्वये वेळोवेळी विवक्षित कार्यांचा समावेश करून सुधारित मार्गदर्शक तत्त्वे निर्गमित केलेली आहेत.

ज्याअर्थी, महाराष्ट्र राज्यात कोविड-१९ विषाणूचा फैलाव होण्याचा धोका आहे याबद्दल राज्य शासनाची खात्री पटली आहे, आणि म्हणून विषाणूचा फैलाव होण्यास प्रतिबंध करण्यासाठी व परिरोध करण्याकरिता काही तातडीच्या उपाययोजना हाती घेण्यासाठी साथरोग अधिनियम, १८९७ याचे कलम २, तसेच आपत्ती व्यवस्थापन अधिनियम, २००५ याच्या अन्य सर्व समर्थकारी तरतुदी यांअन्वये प्रदान केलेल्या अधिकारांचा वापर करून, शासनास, संपूर्ण महाराष्ट्र राज्यामध्ये ३० एप्रिल, २०२१ पर्यंत पुढील उपाययोजनांची अंमलबजावणी करणे इष्ट वाटत आहे.

त्याअर्थी, आता, साथरोग अधिनियम, १८९७ याच्या कलम २ अन्वये प्रदान केलेल्या अधिकारांचा आणि आपत्ती व्यवस्थापन अधिनियम, २००५ अन्वये प्रदान केलेल्या अधिकारांचा वापर करून, खाली सही करणार, अध्यक्ष, राज्य कार्यकारी समिती हे, आपल्या क्षमतेत, याद्वारे, पुढील निदेश देत आहेत:-

१. कलम १४४ व रात्रीची संचारबंदी लागू असणे-

क) राज्यामध्ये कलम १४४ लागू केले आहे.

ख) सोमवार ते शुक्रवार या दिवशी सकाळी ७ ते रात्री ८ वाजेपर्यंत ५ पेक्षा अधिक व्यक्ती कोणत्याही सार्वजनिक ठिकाणी एकत्र येणार नाहीत किंवा एकत्र जमणार नाहीत.

ग) उर्वरित कालावधीमध्ये (म्हणजेच सप्ताहांत दिवशी (शनिवार व रविवार या दिवशी) रात्री ८ ते सकाळी ७ वाजेपर्यंत आणि शुक्रवारी रात्री ८ ते सोमवारी सकाळी ७ वाजेपर्यंत) कोणत्याही वैध कारणांशिवाय किंवा यात याखाली अंतर्भूत केलेली परवानगी असल्याशिवाय सार्वजनिक ठिकाणी कोणीही ये-जा करणार नाही.

घ) वैद्यकीय व इतर अत्यावश्यक सेवांना सूट दिलेली आहे आणि त्यांचे व्यवहार व कार्ये अनिर्बंधितपणे चालू असतील.

ड) अत्यावश्यक सेवांमध्ये पुढील सेवांचा समावेश होतो:-

क. रुग्णालये, रोग निदान केंद्रे, चिकित्सालये, वैद्यकीय विमा कार्यालये, औषध विक्रेते, औषधनिर्माण कंपन्या, इतर वैद्यकीय व आरोग्य सेवा.

ख. किराणा मालाची दुकाने, भाजीपाल्याची दुकाने, दूध पुरवठा केंद्रे(दुग्धशाळा), बेकरी, मिठाईची दुकाने, खाद्यान्न दुकाने.

- ग. सार्वजनिक परिवहन- रेल्वे गाड्या, टॅक्सी, ऑटो रिक्शा व सार्वजनिक बस.
- घ. विविध देशांच्या राजदूतांच्या कार्यालयांच्या कामकाजाशी संबंधित असलेल्या सेवा.
- ड. स्थानिक प्राधिकरणांद्वारे केली जाणारी मान्सूनपूर्व (पावसाळापूर्व) कामे.
- च. स्थानिक प्राधिकरणांद्वारे पुरविल्या जाणाऱ्या सर्व सार्वजनिक सेवा.
- छ. माल वाहतूक.
- ज. कृषी संबंधित सेवा.
- झ. ई- वाणिज्य.
- ञ. अधिस्वीकृत प्रसार माध्यमे.
- ट. स्थानिक आपत्ती व्यवस्थापन प्राधिकरणाने अत्यावश्यक सेवा म्हणून नेमून दिलेल्या सेवा.

२. घराबाहेरील (मैदानी) क्रिया-

- क) सर्व चौपाट्या (सागर किनारे)/बागा/ सार्वजनिक मैदाने, सप्ताहांत दिवशी (शनिवार व रविवार या दिवशी) रात्री ८ ते सकाळी ७ वाजेपर्यंत आणि शुक्रवारी रात्री ८ ते सोमवारी सकाळी ७ वाजेपर्यंत बंद राहतील.
- ख) भेट देणाऱ्यांनी, सोमवार ते शुक्रवार या दिवशी सकाळी ७ ते रात्री ८ या कालावधीत कोविड विषयक यथोचित वर्तणूक नियमांचे काटेकोरपणे पालन केले पाहिजे.
- ग) अशा ठिकाणांची बारकाईने देखरेख केली जात आहे याची स्थानिक प्राधिकाऱ्यांनी खात्री करावयाची आहे आणि अशा ठिकाणी गर्दी होत असल्यास, तेथे भेट देणाऱ्या व्यक्तींची वर्तणूक शिस्तबद्ध नाही आणि त्यामुळे कोविड-१९ विषाणूचा प्रसार/ फैलाव होऊ शकेल असे स्थानिक प्राधिकाऱ्यांना वाटेल तेव्हा, अशा वेळी ते अशी ठिकाणे बंद करू शकतील.

३. दुकाने, बाजार व मॉल्स-

अत्यावश्यक सेवा वगळता सर्व दुकाने, बाजार व मॉल सर्व काळ बंद राहतील.

- क. दुकानांच्या जागेमधील ग्राहकांमध्ये सामाजिक अंतर राखण्याची खात्री करून अत्यावश्यक सेवा दुकाने चालवण्यात येतील. जेथे शक्य असेल तेथे चिन्हांकित (मार्किंग) केलेल्या जागी, सामाजिक अंतर राखण्याचे पालन करून जादा ग्राहकांना थांबवून ठेवता येईल.
- ख. अत्यावश्यक सेवा दुकानांच्या मालकांनी आणि अशा सर्व दुकानांमध्ये काम करणाऱ्या व्यक्तींनी, भारत सरकारच्या निकषांप्रमाणे लवकरात लवकर लसीकरण करून घ्यावे. पारदर्शक काच किंवा अन्य साहित्य

यापासून बनवलेल्या परिरक्षक कवचाच्या आडून ग्राहकांशी संवाद साधणे, इलेक्ट्रॉनिक प्रदान प्रणालीचा वापर करणे, इत्यादींसारख्या सुरक्षाविषयक उपाययोजनांचे अनुसरण करण्याचा सल्ला सर्व दुकान मालकांना देण्यात येत आहे.

ग. जी दुकाने आता बंद आहेत अशा सर्व दुकान मालकांना असा सल्ला देण्यात येत आहे की, त्यांच्याबरोबर काम करणाऱ्या सर्व व्यक्तींचे, भारत सरकारच्या निकषांप्रमाणे लसीकरण करून घ्यावे तसेच पारदर्शक काच किंवा अन्य साहित्य यापासून बनवलेल्या परिरक्षक कवचाच्या आडून ग्राहकांशी संवाद साधणे, इलेक्ट्रॉनिक प्रदान प्रणालीचा वापर करणे, इत्यादींसारख्या उपाययोजनांची तयारी करावी, जेणेकरून विषाणूचा फैलाव होण्याची भीती न बाळगता शासन शीघ्रतेने दुकाने पुन्हा उघडू शकेल.

४. सार्वजनिक वाहतूक व्यवस्था-

सार्वजनिक वाहतूक व्यवस्था, पुढील निर्बंधांसह पूर्ण क्षमतेने कार्यान्वित राहील:-

ऑटो रिक्शा	चालक+केवळ २ प्रवासी.
टॅक्सी (चार चाकी)	चालक+ आरटीओच्या निकषांप्रमाणे वाहन क्षमतेच्या ५० टक्के प्रवासी.
बस	आरटीओच्या परवानगीनुसार पूर्ण आसन क्षमता. तथापि, प्रवाशांना उभ्याने प्रवास करण्यास परवानगी असणार नाही.

क) सार्वजनिक वाहतूक व्यवस्थेचा वापर करणाऱ्या सर्व व्यक्तींनी योग्य रीतीने मुखपट्टी (मास्क) परिधान करणे अनिवार्य आहे. याचे उल्लंघन करणाऱ्या अपराध्यांवर रु.500 इतका दंड लादण्यात येईल.

ख) 4 चाकी टॅक्सीमध्ये, जर कोणत्याही एका व्यक्तीने जरी मुखपट्टी (मास्क) परिधान केलेली नसेल तर, अपराध्यास व टॅक्सीच्या चालकास प्रत्येकी रु.500 इतक्या रकमेचा दंड ठोठावण्यात येईल.

ग) प्रत्येक फेरीनंतर सर्व वाहनांचे निर्जंतुकीकरण करण्यात यावे.

घ) सर्व सार्वजनिक वाहन चालकांनी व जनसंपर्कात येणाऱ्या कर्मचारीवर्गाने, भारत सरकारच्या निकषांनुसार, लवकरात लवकर लसीकरण करून घ्यावे आणि लसीकरण पूर्ण होईपर्यंत, 15 दिवसांपर्यंत वैध असलेले, कोरोना बाधित नसल्याचे प्रमाणपत्र बाळगावे. हा नियम, 10 एप्रिल, 2021 पासून अंमलात येईल. तथापि, टॅक्सी व ऑटो रिक्शांकरिता, जर

चालकाने त्याला किंवा तिला स्वतःला, प्लास्टिक शीटने किंवा अन्य प्रकारे अलगीकरण केले असेल तर, त्याला किंवा तिला या शर्तीमधून सूट देण्यात यावी.

ड) जर वरीलपैकी कोणीही, वरीलप्रमाणे कोरोना बाधित नसल्याबाबतच्या आरटी-पीसीआर प्रमाणपत्राशिवाय / लसीकरण न केल्याचे आढळून आले असेल तर, त्यांच्यावर रु.1000/- इतका दंड आकारण्यात येईल.

च) बाहेरगावी जाणाऱ्या रेल्वे गाड्यांच्या बाबतीत, रेल्वे प्राधिकरणाने, सर्वसाधारण डब्यात प्रवासी उभे नसल्याची व सर्व प्रवाशी मुखपट्ट्या (मास्क) वापरत असल्याची खात्री करून घ्यावी.

छ) सर्व गाड्यांमध्ये मुखपट्ट्यांचा (मास्कचा) वापर न केल्याबद्दल रु.500/- इतका दंड आकारण्यात येईल.

५. कार्यालये :

क) पुढील कार्यालये वगळून सर्व खाजगी कार्यालये बंद राहतील:

क. सहकारी, सार्वजनिक क्षेत्रातील उपक्रम व खाजगी बँका

ख. बीएसई/ एनएसई

ग. वीज पुरवठ्याशी संबंधित असलेल्या कंपन्या

घ. दूरसंचार सेवा पुरवठादार

ड. विमा/ मेडिकलेम कंपन्या

च. उत्पादनाच्या/ वितरणाच्या व्यवस्थापनासाठी आवश्यक असणारी औषध निर्माण कंपन्यांची कार्यालये.

ख) गरज असल्यास, स्थानिक आपत्ती व्यवस्थापन प्राधिकारी, अपवादांमध्ये भर घालू शकतील.

ग) कोविड- १९ सार्वजनिक साथरोग रोखण्यासाठी आवश्यक असलेली कार्यालये वगळून शासकीय कार्यालये ५०% उपस्थितीसह कार्यरत असतील; विभाग प्रमुखाच्या / कार्यालय प्रमुखाच्या निर्णयानुसार अशी कार्यालये १००% क्षमतेने काम करतील.

घ) वीज, पाणी व बँक आणि इतर वित्तीय सेवांशी संबंधित असलेली सर्व शासकीय कार्यालये तसेच शासकीय कंपन्या पूर्ण क्षमतेने कार्यरत राहतील.

ड) शासकीय कार्यालयांच्या तसेच शासकीय कंपन्यांच्या बाबतीत, त्याच परिसरामध्ये उपस्थित असलेले कार्यालयीन कर्मचारी सोडून सर्व बैठका फक्त ऑनलाईन पद्धतीने आयोजित केल्या पाहिजेत.

च) शासकीय कार्यालयांमध्ये तसेच शासकीय कंपन्यांमध्ये अभ्यागतांना प्रवेश असणार नाही. कार्यालयांनी, लवकरात लवकर ई-अभ्यागत प्रणाली सुरू करावी.

छ) शासकीय कार्यालयांकरिता अपवादात्मक परिस्थितीमध्ये, विभाग प्रमुख, कार्यालयातील प्रवेशापूर्वी ४८ तासांच्या आतील नकारात्मक आरटी-पीसीआर अहवाल असलेल्या अभ्यागतांना प्रवेश पत्रे देवू शकतात.

ज) खाजगी व शासकीय कार्यालये या दोन्हीच्या बाबतीत, भारत सरकारच्या निकषानुसार लवकरात लवकर लसीकरण करून घ्यावे, जेणेकरून शासन, कोविड -१९ चा प्रसार किंवा वाढ होण्याची भीती न बाळगता कार्यालये शीघ्रतेने खुली करील.

6. खाजगी वाहतूक व्यवस्था:-

खाजगी बससह खाजगी वाहने सोमवार ते शुक्रवार या दिवशी सर्वसाधारणपणे सकाळी 7 ते रात्री 8 पर्यंत चालविता येऊ शकतील आणि आकस्मिक किंवा अत्यावश्यक सेवांच्या प्रयोजनार्थ, उर्वरित कालावधीसाठी (म्हणजेच सप्ताहांत दिवशी (शनिवारी व रविवारी) रात्री 8 ते सकाळी 7 आणि शुक्रवारी रात्री 8 ते सोमवारी सकाळी 7 पर्यंत) चालविता येऊ शकतील.

याशिवाय, खाजगी बसेस, पुढील निर्बंधांच्या अधीन चालविता येतील:

क. केवळ आसनक्षमतेसह चालविता येतील. प्रवाशांना उभ्याने प्रवास करता येणार नाही.

ख. भारत सरकारच्या निकषांनुसार कर्मचाऱ्यांनी लसीकरण करून घेतले पाहिजे आणि लसीकरण केले जाईपर्यंत सर्व कर्मचाऱ्यांकडे पुढील 15 दिवसांपर्यंत वैध असलेले, कोरोना बाधित नसल्याबाबतचे आरटी-पीसीआर चाचणीचे वैध प्रमाणपत्र असले पाहिजे. हा नियम, 10 एप्रिल, 2021 पासून कार्यान्वित होईल.

७. करमणूक व मनोरंजन-

क) चित्रपटगृहे बंद राहतील.

ख) नाट्यगृहे व प्रेक्षागृहे बंद राहतील.

ग) मनोरंजक बगीचे /कमान पथ(आर्केड) /व्हिडिओ गेम पार्लर बंद राहतील.

घ) वॉटर पार्क (जलक्रीडा स्थळे) बंद राहतील.

ड) क्लब/ जलतरण तलाव, व्यायामशाळा व क्रीडा संकुले बंद राहतील .

च) या आस्थापनांशी संबंधित असलेल्या सर्व व्यक्तींनी, भारत सरकारच्या मार्गदर्शक तत्त्वांनुसार लवकरात लवकर लसीकरण करून घ्यावे, जेणेकरून कोविड-१९ चा प्रसार किंवा वाढ होण्याची भीती न बाळगता ते पुन्हा उघडणे शक्य होईल.

छ) चित्रपट /मालिका/ जाहिरात यांच्या चित्रीकरणास पुढील शर्तीच्या अधीन राहून परवानगी असेल:-

क. सामान्यपणे मोठ्या संख्येतील कलाकारांसह दृश्यांचे चित्रीकरण करण्याचे टाळण्यात यावे.

ख. काम करणारे सर्व कर्मचारी तसेच कलाकार यांनी 15 दिवसांसाठी वैध असलेले, नकारात्मक आरटी- पीसीआर चाचणी असलेले प्रमाणपत्र बाळगावे, हा आदेश, १० एप्रिल, २०२१ पासून अंमलात येईल.

ग. काम करणाऱ्या कलाकारांसाठी व कर्मचारी वर्गासाठी विलगीकरण कक्ष तयार केले असतील त्या बाबतीत, त्यात प्रवेश करण्यापूर्वी प्रत्येक व्यक्तीची, नकारात्मक आरटी- पीसीआर चाचणी केल्यानंतर, संबंधित आपत्ती व्यवस्थापन प्राधिकरणाद्वारे ठरविलेल्या संख्ये एवढ्याच व्यक्तींना परवानगी देता येईल.

८. उपाहारगृहे , बार , हॉटेल :-

क) हॉटेलच्या परिसराच्या आतील व अंतर्गत भागातील उपाहारगृहे व बार वगळून सर्व उपाहारगृहे व बार बंद राहतील.

ख) सोमवार ते शुक्रवार या दिवशी सकाळी ७ ते रात्री ८ दरम्यान डबाबंद अन्न घेऊन जाण्यास, पार्सल देण्यास व घरपोच सेवा देण्यास परवानगी असेल. सप्ताहांत दिवशी (शनिवारी व रविवारी) केवळ सकाळी ७ ते रात्री ८ दरम्यान फक्त घरपोच सेवा देण्यास परवानगी असेल आणि ऑर्डर देण्याच्या किंवा ती घेण्याच्या प्रयोजनार्थ, कोणत्याही उपाहारगृहाला किंवा बारमध्ये जाऊन घेता येणार नाही.

ग) उपाहारगृह व बार केवळ गृहांतर्गत अतिथींसाठी सुरु असतील. कोणत्याही परिस्थितीमध्ये बाहेरील अतिथींना तेथे परवानगी असणार नाही. बाहेरील व्यक्तींसाठी, वर नमूद केलेल्या इतर कोणत्याही उपाहारगृहाला व बारला लागू असलेल्या निर्बंधांचे ते पालन करतील.

घ) घरपोच सेवा देणाऱ्या सर्व व्यक्तींना भारत सरकारच्या मार्गदर्शक तत्त्वांनुसार, लवकरात लवकर लसीकरण करून घ्यावयाचे आहे. तथापि, ज्या व्यक्तीने लस घेतलेली नाही अशा व्यक्तीच्या बाबतीत, नकारात्मक आरटी - पीसीआर चाचणी अहवाल सोबत ठेवावयाचा असून, जो १५ दिवसांसाठी वैध असेल. हा नियम, १० एप्रिल, 2021 पासून लागू असेल.

ड) वरीलप्रमाणे नकारात्मक आरटी -पीसीआर प्रमाणपत्र नसलेल्या/लस न घेतलेल्या व्यक्तीवर, त्या

अपराधासाठी 10 एप्रिल 2021 नंतर, १००० रुपये इतका दंड आकारण्यात येईल आणि त्या आस्थापनेवर १०००० रुपये इतका दंड आकारण्यात येईल. असा अपराध पुन्हा करणाऱ्यांचे लायसन किंवा परवाने , कोविड-१९ या साथरोगाची अधिसूचना अंमलात असेपर्यंत काढून घेण्यात येतील.

च) या उपाहारगृहामध्ये व बारमध्ये काम करणाऱ्या सर्व कर्मचाऱ्यांचे, भारत सरकारच्या मार्गदर्शक तत्वांनुसार लवकरात लवकर लसीकरण करून घेण्याचा सल्ला देण्यात येत आहे, जेणेकरून ती पुन्हा शीघ्रतेने सुरू करता येतील.

९. धार्मिक पूजा स्थळे /उपासना स्थळे-

क) धार्मिक पूजा स्थळे /उपासना स्थळे बंद राहतील .

ख) धार्मिक स्थळी सेवा देणारे सर्व कर्मचारी, त्यांची कर्तव्ये नियमितपणे बजावतील, परंतु ,बाहेरील अभ्यागतांना तेथे जाण्यास परवानगी असणार नाही .

(ग) या ठिकाणी काम करणाऱ्या सर्व कर्मचाऱ्यांचे, भारत सरकारच्या मार्गदर्शक तत्वांनुसार, लवकरात लवकर लसीकरण करून घेण्याचा सल्ला देण्यात येत आहे, जेणेकरून ही ठिकाणे पुन्हा शीघ्रतेने सुरू करता येतील.

१०. केश कर्तनालये/स्पा/ सलून/ सौंदर्यप्रसाधन केंद्रे :

(क) केश कर्तनालये /स्पा/ सलून/सौंदर्यप्रसाधन केंद्रे बंद राहतील.

(ख) या आस्थापनांमध्ये काम करणाऱ्या सर्व कर्मचाऱ्यांचे, भारत सरकारच्या मार्गदर्शक तत्वांनुसार, लवकरात लवकर लसीकरण करून घेण्याचा सल्ला देण्यात येत आहे, जेणेकरून ती पुन्हा शीघ्रतेने सुरू करता येतील.

११.वर्तमानपत्रे:

क) वर्तमानपत्रांचे मुद्रण व वितरण करता येईल.

ख)सर्व दिवशी सकाळी ७ ते रात्री ८ या दरम्यान वर्तमानपत्रे घरपोच देण्यास देखील परवानगी असेल.

ग) या कार्यात सहभागी असणाऱ्या सर्व व्यक्तींचे, भारत सरकारच्या निकषानुसार , लवकरात लवकर लसीकरण करून घ्यावे . घरपोच सेवा देणाऱ्या सर्व व्यक्तींनी, नकारात्मक आरटी -पीसीआर चाचणी प्रमाणपत्र सोबत ठेवावे, जे १५ दिवसांसाठी वैध असेल. हा नियम, १० एप्रिल, २०२१ पासून अंमलात येईल.

१२. शाळा व महाविद्यालये:

क) शाळा व महाविद्यालये बंद राहतील.

ख) इयत्ता १० वी व १२ वीच्या विद्यार्थ्यांकरिता परीक्षेपर्यंत हा नियम याद्वारे, शिथील करण्यात येत आहे. परीक्षा घेण्यासाठी वापरण्यात येईल अशा सर्व कर्मचाऱ्यांचे एकतर लसीकरण करून घेतले पाहिजे किंवा ४८ तासांकरिता वैध असलेले नकारात्मक आरटी-पीसीआर प्रमाणपत्र त्यांच्याकडे असले पाहिजे.

ग) राज्याबाहेरील कोणतेही मंडळ, विद्यापीठ अथवा प्राधिकरण यांच्याकडून घेण्यात येणाऱ्या परिक्षा रद्द केल्याने महाराष्ट्रातील विद्यार्थ्यांचे नुकसान होणार असेल तर अशा परिक्षा स्थानिक आपत्ती व्यवस्थापन प्राधिकरणाच्या मान्यतेने घेता येतील.

घ) कोणत्याही प्रकारचे सर्व खाजगी शिकवणी वर्ग बंद राहतील.

ड) या आस्थापनांमध्ये काम करणाऱ्या सर्व कर्मचाऱ्यांचे, भारत सरकारच्या मार्गदर्शक तत्वांनुसार, लवकरात लवकर लसीकरण करून घेण्याचा सल्ला देण्यात येत आहे, जेणेकरून त्या पुन्हा शीघ्रतेने सुरु करता येतील.

१३. धार्मिक, सामाजिक, राजकीय, सांस्कृतिक कार्यक्रम-

क) कोणत्याही प्रकारच्या धार्मिक, सामाजिक, सांस्कृतिक किंवा राजकीय कार्यक्रमांना परवानगी असणार नाही.

ख) ज्या जिल्ह्यांमध्ये निवडणुका घेतल्या जाणार आहेत त्या जिल्ह्यांच्या बाबतीत, पुढील शर्तीस अधीन राहून, कोणत्याही राजकीय सभांसाठी जिल्हाधिकाऱ्यांकडून परवानगी देण्यात येईल:-

ग) निर्धारित केलेल्या सर्व कोविड -१९ नियमांचे काटेकोरपणे पालन करण्याच्या अधीन राहून, कोणत्याही बंदिस्त जागेत ५० लोकांपेक्षा अधिक नसेल किंवा ५०% आसनक्षमता यांपैकी जी कमी असेल तितक्या संख्येतील लोकांना आणि खुल्या जागेच्या बाबतीत, २०० लोकांपेक्षा अधिक नसेल किंवा ५०% आसनक्षमता, यांपैकी जी कमी असेल तितक्या संख्येतील लोकांना परवानगी देण्यास अधीन राहून, भारत निवडणूक आयोगाच्या मार्गदर्शक तत्वांनुसार, प्रचाराच्या प्रयोजनासाठी कोणत्याही राजकीय सभेसाठी परवानगी देण्यात येईल.

घ) सर्व नियमांचे काटेकोरपणे पालन केले जात असल्याची खात्री करण्यासाठी अशा कोणत्याही कार्यक्रमाची तपासणी करण्यासाठी जिल्हाधिकाऱ्यांनी कर्मचारी नियुक्त करावेत.

ज) उक्त नियमांचे उल्लंघन केल्यास, जागेच्या मालकास जबाबदार धरण्यात यावे आणि त्यास आपत्ती व्यवस्थापन अधिनियम, २००५ अन्वये शास्ती करण्यात यावी. गंभीर उल्लंघनाच्या बाबतीत सार्वत्रिक साथरोग समाप्त होईपर्यंत ती जागा सीलबंद करण्यात यावी.

इ. कोणत्याही उमेदवाराच्या सभांमध्ये अशा प्रकारे दोनपेक्षा अधिक वेळा उल्लंघन झाल्यास अशा बाबतीत , उक्त उमेदवाराला, कोणतीही राजकीय सभा घेण्यासाठी जिल्हाधिकाऱ्याकडून आणखी कोणतीही परवानगी देण्यात येणार नाही.

ई. मेळावे, कोपऱ्यावरच्या सभा, इत्यादींसारख्या इतर कोणत्याही कार्यक्रमांसाठी सर्व कोविड- 19 नियमांचे काटेकोरपणे पालन केले पाहिजे.

च. कोणतीही भीती न बाळगता किंवा कोणत्याही दबावाखाली न येता, सर्व मार्गदर्शक तत्त्वे, निवडणूक प्रक्रियेत सहभागी असणाऱ्या सर्वांना समानतेने लागू केली पाहिजे आणि उक्त मार्गदर्शक तत्त्वे निवडक किंवा पक्षाभिनिवेशी रीतीने लागू केल्याच्या कोणत्याही तक्रारीसाठी वाव असणार नाही.

ग) लग्न समारंभासाठी जास्तीत जास्त 50 लोकांना उपस्थितीत राहण्यास परवानगी असेल.

क. कोणत्याही मंगल कार्यालयातील किंवा अभ्यागतांना सेवा देणाऱ्या कोणत्याही ठिकाणी असलेल्या सर्व कर्मचाऱ्यांचे लसीकरण करणे आवश्यक आहे आणि लसीकरण पूर्ण होईपर्यंत, नकारात्मक आरटी-पीसीआर चाचणी असल्याचे वैध प्रमाणपत्र त्यांनी सोबत बाळगावे.

ख. जर वरीलपैकी कोणीही, वरीलप्रमाणे नकारात्मक आरटी-पीसीआर प्रमाणपत्राशिवाय / लस घेतल्याशिवाय आढळून आल्यास, संबंधितास 1000/- रुपये इतका दंड आकारण्यात येईल आणि संबंधिता आस्थापनेस 10,000/- रुपये इतका दंड आकारण्यात येईल.

ग. त्या जागेच्या बाबतीत वारंवार अपराध घडल्यास, सदर जागा सीलबंद करण्यात येईल आणि कोविड - 19 साथरोगाची अधिसूचना अंमलात असेपर्यंत तेथे कोणताही समारंभ आयोजित करण्याची परवानगी देण्यात येणार नाही.

घ) अंतिम संस्कारासाठी जास्तीत जास्त 20 लोकांना परवानगी असेल. सर्व कर्मचाऱ्यांचे लवकरात लवकर लसीकरण करून घ्यावे आणि त्यांनी नकारात्मक वैध आरटी-पीसीआर चाचणी प्रमाणपत्र सोबत बाळगावे.

१४. रस्त्यालगतचे खाद्यपदार्थ विक्रेते-

क) रस्त्यालगतच्या ठिकाणी खाण्यासाठी खाद्यपदार्थ पुरविण्यास परवानगी असणार नाही. दररोज सकाळी ७ ते रात्री ८ पर्यंत पार्सल किंवा घरपोच सेवा देण्यास परवानगी आहे.

ख) प्रतिक्रेत असलेले ग्राहक पुरेसे सामाजिक अंतर राखून काउंटरपासून दूर थांबतील.

ग) याचा भंग झाल्यास, विक्रेत्यास सार्वत्रिक साथरोग समाप्त होईपर्यंत दुकान बंद ठेवावे लागेल.

घ) या कामात सहभागी असलेल्या प्रत्येकाचे भारत सरकारच्या निकषाप्रमाणे लवकरात लवकर लसीकरण करून घ्यावे. लसीकरण होईपर्यंत, त्यांनी नकारात्मक आरटी- पीसीआर चाचणी असलेला अहवाल सोबत ठेवला पाहिजे, जो १५ दिवसांसाठी वैध असेल. हे आदेश, १० एप्रिल, २०२१ पासून अंमलात येतील. संबंधित विक्रेत्याचे वर्तन शिस्तबद्ध आहे, असे स्थानिक प्राधिकरणास वाटले तर, त्यांना या आदेशाची अंमलबजावणी १० एप्रिल, २०२१ च्या नंतरही करता येईल.

ड) स्थानिक प्राधिकरणाने, आवश्यक कर्मचारी तैनात करून/सीसीटीव्ही कॅमेरे बसवून अशा ठिकाणांवर बारकाईने लक्ष ठेवले पाहिजे. कोविड-१९ च्या नियमांचे उल्लंघन करणाऱ्या बेजबाबदार वर्तन करणाऱ्या कोणत्याही ग्राहकास किंवा विक्रेत्यास दंड करण्यात येईल.

च) तथापि, अशा वर्तनाची वारंवार पुनरावृत्ती होत असून आणि दंड आकारूनही प्रतिबंध करणे शक्य नाही, असे स्थानिक प्राधिकरणाला वाटले तर, त्यास असे ठिकाण एकतर तात्पुरत्या स्वरूपात किंवा सार्वत्रिक साथरोग समाप्त होईपर्यंत बंद करण्याचे आदेश देता येतील.

१५. उत्पादक क्षेत्र-

क) पुढील शर्तीसह चालू राहील:-

ख) कारखान्यांनी किंवा उत्पादक केंद्रांनी उत्पादन होत असलेल्या ठिकाणी कामगारांनी प्रवेश करण्यापूर्वी त्यांच्या शरीराच्या तापमानाची तपासणी करावी.

ग) उत्पादन क्षेत्रात कार्यरत असलेल्या व्यवस्थापन अधिकारी आणि अन्य सर्व कर्मचारी यांचे कोणत्याही अपवादाविना, भारत सरकारच्या निकषाप्रमाणे लवकरात लवकर लसीकरण करून घ्यावे.

घ) जर मजुर/ कर्मचारी कोरोनाबाधित असल्याचे आढळून आले असेल तर, त्याच्या प्रत्यक्ष संपर्कात आलेल्या इतर मजुरांना भरपगारी वेतनासह विलगीकरणात ठेवण्यात येईल.

ड) ५०० पेक्षा अधिक कामगार असलेल्या कंपन्या/युनिटे, त्यांच्या स्वतःच्या विलगीकरण सुविधा उभारतील.

च) कोणताही कामगार कोरोनाबाधित असल्याचे आढळून आल्यास, संबंधित युनिट पूर्णतः निर्जंतूक करण्यात येईपर्यंत ते बंद ठेवण्यात येईल.

छ) गर्दी टाळण्यासाठी दुपारच्या भोजनाची सुट्टी व चहाच्या सुट्ट्या यांच्यात अंतर राखले जाईल अशी योजना करावी. भोजनासाठी कोणतीही सामाईक जागा असणार नाही.

ज) सामायिक स्वच्छतागृह सुविधांचे वारंवार निर्जंतुकीकरण करण्यात यावे.

झ) सर्व कामगारांचे भारत सरकारच्या निकषाप्रमाणे लसीकरण करून घ्यावे आणि लसीकरण होईपर्यंत, ते वैध नकारात्मक आरटी-पीसीआर चाचणी प्रमाणपत्र बाळगतील, जे १५ दिवसांसाठी वैध असेल. हा नियम, १० एप्रिल, २०२१ पासून अंमलात येईल.

ञ) जर एखादा कामगार कोरोनाबाधित असल्याचे आढळून आले तर, त्याला किंवा तिला वैद्यकीय रजा मंजूर करण्यात यावी आणि या कारणासाठी त्याच्या अनुपस्थिती कालावधीतील त्याची किंवा तिची सेवा खंडित करता येणार नाही. तो किंवा ती कोरोनाबाधित नसती तर, त्याला किंवा तिला जी मजुरी मिळाली असती ती मजुरी मिळण्यास तो/ती हक्कदार असेल.

१६. ऑक्सिजन उत्पादक:-

क) कच्चा माल साहित्य म्हणून निवळ ऑक्सिजनचा वापर करण्यात येणाऱ्या कोणत्याही औद्योगिक प्रक्रियेस, दिनांक १० एप्रिल, २०२१ पासून कोणत्याही सबबीवर परवानगी दिली जाणार नाही. अशी प्रक्रिया करू इच्छिणाऱ्या कोणत्याही व्यक्तीने, अनुज्ञप्ती प्राधिकाऱ्याकडे सदर प्रक्रिया चालू ठेवण्याची कारणे स्पष्ट करून विनिर्दिष्टरीत्या परवानगी घ्यावी. सर्व अनुज्ञप्ती प्राधिकाऱ्यांनी अशी खात्री करावी की, संबंधित आस्थापनांनी, दिनांक १० एप्रिल, २०२१ पासून सदर प्रक्रिया एकतर थांबवली आहे किंवा सदर प्रक्रिया चालू ठेवण्यासाठी सुस्पष्ट परवानगी घेतलेली आहे.

ख) सर्व ऑक्सिजन उत्पादकांनी त्यांच्या उत्पादनाच्या ८०% उत्पादन (प्रत्यक्ष क्षमतेच्या), वैद्यकीय व औषधनिर्माण प्रयोजनांसाठी राखून ठेवावी. त्यांनी, त्यांचे ग्राहक आणि दिनांक १० एप्रिल, २०२१ पासून पुढे पुरवठा केलेल्या ऑक्सिजनचा अंतिम वापर घोषित करावा.

१७. इ-वाणिज्य-

क) या कामात सहभागी असलेल्या प्रत्येक व्यक्तीने, भारत सरकारच्या निकषानुसार, लवकरात लवकर लसीकरण करून घ्यावे आणि लसीकरण होईपर्यंत नकारात्मक आरटी-पीसीआर चाचणी प्रमाणपत्र सोबत ठेवावे, जे १५ दिवसांपर्यंत वैध असेल. उक्त नियम, दिनांक १० एप्रिल, २०२१ पासून अंमलात येईल.

ख) वारंवार नियमभंग झाल्यास, कोविड-१९ साथरोगाची अधिसूचना अंमलात असेपर्यंत परवाना काढून घेता येईल.

१८. सहकारी गृहनिर्माण संस्था-

क) ५ पेक्षा अधिक कोरोनाबाधित रुग्ण असणारी कोणतीही गृहनिर्माण संस्था, सूक्ष्म प्रतिबंधित प्रक्षेत्र असल्याचे मानण्यात येईल.

ख) अशा सहकारी संस्था, संस्थेच्या प्रवेशद्वाराबाहेर या संबंधी अभ्यागतांना माहिती देणारा फलक लावतील आणि त्यांना प्रवेश नाकारतील.

ग) आत येण्याचे मार्ग व बाहेर जाण्याचे मार्ग यांवरील नियंत्रण ठेवण्यासारख्या सूक्ष्म प्रतिबंधित प्रक्षेत्रांच्या सर्व निर्बंधांचे संस्थेकडून सनियंत्रण करण्यात येईल.

घ) या नियमांचा संस्थेकडून भंग झाल्यास पहिल्या नियमभंगासाठी संस्थेवर रुपये १०,०००/- इतका दंड ठोठावण्यात यावा. नंतरच्या नियमभंगासाठी स्थानिक प्राधिकरणाकडून ठरवण्यात येईल इतका उच्च दंड आकारण्यात यावा. दंडाची रक्कम, संस्थेकडून प्रमाणित कार्यपद्धतीचे (एस ओ पी) अनुपालन करण्यात येत असल्याची पाहणी करण्यासाठी नियुक्त करण्यात येणाऱ्या कर्मचाऱ्यांसाठी वापरण्यात यावा.

ड) इमारतीमध्ये नियमितपणे ये-जा करणाऱ्या सर्व व्यक्तींचे शासनाच्या निकषांनुसार लसीकरण करण्यात येईपर्यंत, त्यांची आरटी-पीसीआर चाचणी करून घेण्यात आली असल्याची सुनिश्चिती सर्व गृहनिर्माण संस्थांनी करावी.

१९. बांधकाम कार्य -

क) ज्या बांधकामाच्या जागी (साईटवर) कामगार राहतात अशा बांधकाम जागांनाच (साईट) केवळ परवानगी दिली जाईल. बांधकाम साहित्याची वाहतूक करण्याच्या प्रयोजनाखेरीज, तेथून बाहेर जाणे किंवा बाहेरून येणे टाळण्यात यावे.

ख) बांधकामात सहभागी असलेल्या सर्वांचे भारत सरकारच्या निकषानुसार, लवकरात लवकर लसीकरण करण्यात यावे आणि लसीकरण करण्यात येईपर्यंत त्यांनी, नकारात्मक आरटी-पीसीआर चाचणी प्रमाणपत्र सोबत बाळगले पाहिजे, जे १५ दिवसांसाठी वैध असेल. हा नियम, १० एप्रिल, २०२१ पासून अंमलात येईल.

ग) या नियमाचा भंग झाल्यास बांधकाम जागेच्या विकासकावर रु.१००००/- इतका दंड ठोठावण्यात येईल आणि पुन्हा कसूर नियमभंग केल्यास, कोविड - १९ ची अधिसूचना अस्तित्वात असेपर्यंत बांधकाम बंद ठेवण्यात येईल.

घ) जर एखादा कामगार बाधित असल्याचे आढळून आल्यास त्याला किंवा तिला वैद्यकीय रजा देण्यात येईल आणि या कारणामुळे झालेल्या अनुपस्थितीत त्याची सेवा खंडित करता येणार नाही. जर त्याला किंवा तिला कोरोना संसर्ग झाला नसता तर त्याला किंवा तिला जितकी मजुरी मिळाली असती तितकी मजुरी मिळण्यास तो किंवा ती हक्कदार असेल.

२०. शिक्षा-

क) दिनांक २७ मार्च, २०२१ च्या शासन आदेशानुसार असलेल्या सर्व शास्ती, या आदेशामध्ये नमूद केलेल्या शास्तींसह अंमलात असतील.

ख) अशा प्रकारे जमा केलेली सर्व दंडाची रक्कम, कोविड -१९ आपत्तीचे अधिक चांगले परिरोधन करण्यासाठी व उपचार करण्यासाठी विनियोग करण्याकरिता संबंधित आपत्ती व्यवस्थापन प्राधिकरणाकडे हस्तांतरित करण्यात येईल.

उक्त आदेश, सोमवार, दिनांक ०५ एप्रिल, २०२१ रोजी रात्री ८ वाजल्यापासून अंमलात येतील आणि दिनांक ३० एप्रिल, २०२१ रोजी मध्यरात्री ११:५९ पर्यंत अमलात राहतील.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(सीताराम कुंटे)

मुख्य सचिव,

महाराष्ट्र शासन.